

ЗВІТ
про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0238-285 від 19.11.2019
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка
ID ОП у ЄДЕБО	158
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка. Другий (магістерський) 01 Освіта/Педагогіка 011 Освітні, педагогічні науки
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/12fz4i4OOvTNHBGTq_nOeRJGLqg7KoMYI/view

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Алексєєнко-Лемовська Людмила Владиславівна
Члени експертної групи	Гірняк Андрій Несторович Варунця Анна Вадимівна - здобувач вищої освіти
Залучений представник роботодавців	Не залучався
Спостерігачі	Рудик В.А.
Дати виїзду до ЗВО	16.12.2019-18.12.2019
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .
Дата надходження звіту до Національного агентства	М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затверджені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

Обґрунтування (не більше 3000 символів)

Підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації відсутні

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у кондесованому вигляді відображати зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

Освітня програма “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка” загалом відповідає вимогам, які відображені у відповідних критеріях. ОП спрямована на забезпечення фундаментальної теоретичної і практичної підготовки висококваліфікованих фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, здатних розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі освіти, педагогіки, інклюзивної освіти, корекційної педагогіки або у ході організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами.

Ознайомившись зі звітом про самооцінювання освітньої програми та відповідно до результатів акредитаційної виїзної експертизи, врахувавши низку законодавчих документів та поважаючи автономію університету, члени експертної групи встановили, що освітній процес відбувається відповідно до чинного законодавства щодо вищої освіти. Підготовка фахівців за освітньою програмою максимально враховує регіональний та галузевий контексти. Освітня програма зорієнтована на задоволення потреб усіх стейкхолдерів. Наявні недоліки потребують невеликої кількості часу для виправлення та суттєво не впливають на успішну реалізацію освітньої програми. Зауваження та рекомендації, висловлені експертною групою, носять консультативний характер. На рекомендації, надані експертами щодо усунення недоліків, представники закладу вищої освіти відреагували конструктивно.

Як вважає експертна група, доволі актуальною та соціально доцільною є рекомендація започаткувати зазначену освітню програму “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка” в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка ще й на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти.

За результатами акредитаційної виїзної експертизи, члени експертної групи рекомендують до акредитації освітню програму “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка”, адже, незважаючи на виявлені недоліки, котрі є переважно незначними і несистемними, освітній процес може повноцінно функціонувати.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

1. Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка - перший і єдиний в Чернігівській області заклад вищої освіти, який здійснює підготовку на магістерському рівні фахівців за ОП “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка”.
2. При розробці освітньої програми та програмних результатів навчання повновагомо враховані пропозиції та потреби заінтересованих сторін (зокрема, роботодавців).
3. Обсяг освітньої програми повно відповідає вимогам законодавства. Освітні компоненти за даною освітньою програмою здебільшого складають логічну взаємопов’язану систему

(структурно-логічну схему), що в цілому дає змогу досягти програмних цілей. Цьому сприяє й те, що усі види практик логічно взаємопов'язані та доповнюють теоретичний цикл підготовки.

4. Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими для абітурієнтів, враховують особливості самої освітньої програми.

5. У закладі вищої освіти оприлюднено Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність.

6. Форми та методи навчання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

7. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання та дослідження під час реалізації освітньої програми. Вимоги принципу академічної свободи реалізовані в аспектах запровадження вільного вибору тем магістерських робіт, а також складання розкладу занять відповідно до потреб працевлаштованих студентів за зручним для них графіком у третю зміну.

8. Форми атестації здобувачів вищої освіти є достатньо диференційованими та забезпечують їх насправді вільний вибір здобувачами вищої освіти.

9. На кафедрі наявні системні, глибокі та багаторічні зв'язки з багатьма працедавцями регіону, котрі залучаються на договірній основі до організації та проведення освітнього процесу з підготовки студентів за відповідною освітньою програмою.

10. Заклад вищої освіти сприяє розвитку та підвищенню кваліфікації професорсько-викладацького складу випускової кафедри та достатньо стимулює викладачів за одержані професійні здобутки.

11. Освітнє середовище закладу вищої освіти є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти за освітньою програмою.

12. У закладі вищої освіти організовано безкоштовний доступ до електронних баз даних (репозитаріїв) та інших електронних ресурсів, котрий забезпечується вільною змогою здобувачів вищої освіти користуватися комп'ютерними класами, бібліотечними фондами та шляхом підключення до мережі Інтернет через Wi-Fi.

13. В університеті створено доволі сприятливий психологічний клімат, що покращує взаємодію усіх учасників освітнього процесу та реалізується студентоцентрований підхід у ході організації та провадження освітнього процесу.

14. Фахівці з освітньої програми “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка” вкрай затребувані на ринку праці Чернігівської області, що підтверджується фактом працевлаштування за фахом абсолютної більшої частини здобувачів вищої освіти як на денній так і на заочній формах навчання.

15. Роботодавці безпосередньо та через свої об'єднання тотально залучені до усіх процедур забезпечення якості зазначеної освітньої програми.

16. Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються чинним законодавством та внутрішніми нормативними документами, що є у вільному електронному доступі.

17. Обсяг інформації, що оприлюднюється, є достатнім для того, аби забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою.

18. В більшості випадків враховуються інтереси та побажання стейкхолдерів при складанні освітньої програми.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. При розробці освітньої програми недостатньо враховано досвід аналогічних іноземних освітніх програм.
2. Виявлені незначні розбіжності зі стратегією розвитку закладу вищої освіти, зокрема, в частині провадження дистанційної форми навчання.
3. У представників групи забезпечення освітньої програми відсутні силабуси, а зазначені компетенції у робочих навчальних програмах дисциплін лише частково відповідають компетенціям, які заявлені у переліку освітньо-професійної програми. Зокрема, перелік компетентностей в окремих робочих навчальних програмах за обсягом займає цілу сторінку, які викладачі формулюють самостійно.
4. Керівництво закладу вищої освіти хоча не перешкоджає академічній мобільності студентів, але й не створює сприятливих умов та різнобічно не інформує щодо різноманітних програм, пов'язаних з особливостями зазначеної освітньої програми. Зокрема, у закладі вищої освіти відсутній відділ з міжнародних зв'язків, а студенти не обізнані щодо можливостей щодо академічної мобільності. Здобувачі освіти не приймали участь не тільки у програмах обміну із зарубіжними закладами вищої освіти, а й не реалізували зазначеної можливості в межах України.
5. В освітньому процесі використовуються лише елементи неформальної освіти, котрі мають несистемний прояв та характеризуються локальністю.
6. Компетентності, сформульовані в освітній програмі, непропорційно та не повно представлені в робочих програмах навчальних дисциплін. Водночас, зазначені нормативні документи не завжди оновлюються та інколи містять застарілі літературні джерела.
7. У закладі вищої освіти неунормовані аспекти функціонування системи академічної доброчесності на загальноуніверситетському рівні. Відсутні положення про врегулювання інтересів та порядок оскарження результатів контрольних заходів. Однак, керівництво проявляє бажання та робить реальні кроки щодо виправлення зазначеної ситуації.
8. Не у всіх членів групи забезпечення освітньої програми якісні показники науково-педагогічної активності знайшли підтвердження на предмет їх відповідності. А також встановлено, що конкурсний добір викладачів, хоча і мав місце, але характеризувався здебільшого механістичним залученням викладачів, що здійснюють підготовку студентів зі спеціальності 231 Соціальна робота, а не добирався відповідно до переліку компетенцій, зазначених в освітньо-професійній програмі.
9. Університетські приміщення не в повній мірі забезпечують вільний доступ осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.
10. Студентам надається недостатній психологічний супровід внаслідок розформування психологічної служби як структурної одиниці в закладі вищої освіти, а також навчання за аналізованою освітньою програмою забезпечується за відсутності спеціалізованих кабінетів і лабораторій.
11. Система забезпечення внутрішньої якості вищої освіти закладу не забезпечує вчасне реагування та недостатньо моніторить недоліки з реалізації освітньої програми, також для розвитку якості освітньої програми не застосовується повнонагомо ресурси та кадрове забезпечення суміжних кафедр.
12. На думку експертів, доступ до інформації щодо діяльності окремих структурних підрозділів на офіційному веб-сайті необхідно удосконалити. Зміст сайту та електронної сторінки випускової кафедри, яка забезпечує реалізацію освітньої програми "Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка" слід інформаційно доповнити методичними матеріалами для використання в онлайн режимі.

Рекомендації:

1. Інтенсифікувати міжнародні зв'язки шляхом укладання міжнародних договорів чи підписання меморандумів з європейськими університетами з метою перейняття передового інноваційного досвіду щодо підготовки фахівців даного профілю.
2. Заклучити договори з різними вітчизняними та закордонними університетами щодо обміну студентами, які навчаються саме за даною освітньою програмою.
3. Інформувати студентський загаль через канали студентського самоврядування щодо можливості прийняття участі в різноманітних міжнародних і вітчизняних програмах академічної мобільності.
4. Розробити окреме положення, яке б визначило чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.
5. Кошти, спрямовані на фінансування Студентського парламенту Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка мають розподілятися максимально прозоро та обов'язково за погодження основних статей витрат із студентським самоврядуванням.
6. Забезпечити доступність до навчальних приміщень осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.
7. Створити спеціалізований кабінет та/або лабораторію для підготовки профільних фахівців за ОП «Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка».
8. Створити центр моніторингу якості освіти університету як окремий структурний підрозділ для налагодження внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Він має систематизувати, унормувати та забезпечити прозорість процедур забезпечення якості освіти на усіх структурних рівнях та підрозділах університету, а також надавати методичну допомогу та рекомендації викладачам щодо розробки силябусів, урізноманітнення форм, методів і прийомів викладацької діяльності, ведення номенклатурної документації кафедр тощо.
9. Затвердити та оприлюднити на веб-сайті Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка Положення про академічну доброчесність і забезпечити систему перевірки науково-дослідницьких робіт здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників на перевірку рівня унікальності авторського тексту.
10. Розробити положення щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та порядку оскарження контрольних заходів, а також процедури вирішення конфліктних ситуацій між суб'єктами освітнього процесу. Розмістити дане положення на сайті університету чи сторінці кафедри.
11. Розробити та оприлюднити положення, яке регламентує процедуру вирішення конфліктних ситуацій в університеті. Провести зі студентами просвітницькі заходи для ознайомлення з механізмом врегулювання конфліктних ситуацій.
12. Поновити роботу психологічної служби університету, яка здійснювала спеціальну психологічну підтримку студентів першокурсників та здобувачів вищої освіти, які потрапляють в складні життєві обставини.
13. Оскільки більшість студентів, які здобувають освіту за даною освітньою програмою, працевлаштовані (як денної, так і заочної форми навчання), то доцільною була б розробка та запровадження дистанційних курсів в режимі он-лайн і дистанційного навчання.
14. Для поглиблення та підвищення оперативності освітнього, консультаційного та організаційного інформування здобувачів вищої освіти розробити систему дистанційної

освіти та забезпечити повноцінне, а не формально-декларативне функціонування системи Moodle, що орієнтована на організацію взаємодії між суб'єктами освітнього процесу.

15. Випусковій кафедрі, яка забезпечує освітній процес для здобувачів другого (магістерського) рівня акредитованої спеціальності, переглянути наповненість сайту та його структурованість.

16. Розмістити на сайті випускової кафедри усі робочі програми, що входять до навчального плану з підготовки фахівців за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

17. Привести у відповідність компетенції у робочих навчальних програмах дисциплін до компетенцій, які заявлені у переліку освітньо-професійної програми.

18. Оновити робочі програми навчальних дисциплін, звертаючи особливу увагу на актуальність рекомендованих нормативних документів і літературних джерел.

19. Підвищити інтеграційність та міждисциплінарність професійних зусиль різних за спрямуванням кафедр і профільних фахівців з метою формуванню культури якості в академічній спільноті закладу вищої освіти, котра сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою. Зокрема, передбачити у навчальному плані медичну та психологічну компоненту.

20. Показники науково-педагогічної активності членів групи забезпечення освітньої програми привести у відповідність (на менш 4 мінімально необхідних зазначених показників). Підтверджувати якісні показники науково-педагогічної активності викладачів кафедри на предмет їх відповідності згідно Постанови КМУ від 10 травня 2018 року № 347 “Про внесення змін до постанови КМУ від 30 грудня 2015 року №1187”.

21. Забезпечити імплементацію норм академічної доброчесності в інші нормативні документи, що регламентують функціонування освітнього процесу у Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка (зокрема, методичні рекомендації щодо написання магістерських робіт, робочі програми тощо), а відтак нормативно регламентувати процедуру написання, оформлення, оцінювання та перевірки наукових досліджень здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Цілі освітньої програми узгоджуються з заявленою стратегією та місією університету (https://drive.google.com/file/d/0ByJ_WEFXldX_Wjc2aFFsZ09idW8/view).

Зазначені в освітньо-професійній програмі компетентності логічно та послідовно відповідають заявленим візіям та основним завданням, викладеним у зазначеному документі. Однак, окремі положення стратегії дисонують з аспектами підготовки студентів в рамках акредитованої освітньої програми. Зокрема, в стратегії зазначається: “Університет є лідером онлайн-навчання, дистанційного навчання та використання інформаційних технологій в освітньому процесі”, проте, у ході виїзної перевірки встановлено, що на зазначеній програмі відсутнє дистанційне та онлайн навчання, а використання інформаційних технологій в освітньому процесі має локально-ситуативний характер.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Окремого підтверджувального документу, завіреного встановленим чином, не виявлено. Однак, під час зустрічі зі здобувачами освіти та роботодавцями встановлено, що до них звертаються за порадами та консультативною допомогою щодо цього питання. Зокрема, було враховано побажання працедавців щодо посилення аспекту фахової підготовки в контексті набуття здобувачами вищої освіти умінь та навичок з технології корекційно-педагогічної діяльності. Також гарантом ОП проведено опитування стейкхолдерів шляхом анкетування (розроблена анкета надана експертній групі для ознайомлення). Отож як здобувачі вищої освіти, так і працедавці вважають цілі освітньої програми та програмні результати доволі повноаспектними і збалансованими.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

В освітній програмі повною мірою враховуються загальні тенденції розвитку спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки, а також потреби ринку праці та регіональний контекст. Зокрема, в місті Чернігові інклюзивну освіту надають 11 закладів загальної середньої освіти, у яких функціонує 59 класів з інклюзивною формою навчання та здобувають освіту 100 дітей з особливими освітніми потребами; у 20 закладах дошкільної

освіти працює 26 інклюзивних груп, у яких виховується 42 дитини з особливими освітніми потребами. Подібна ситуація притаманна також для загальнообласного рівня.

Однак, при формулюванні цілей і програмних результатів навчання аналогічні іноземні освітні програми враховані лише частково і, зазвичай, найближчого зарубіжжя (зокрема, республіка Білорусь).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт за даною ОП відсутній ([https://mon.gov.ua > nacionalna-ramka-kvalifikacij](https://mon.gov.ua/nacionalna-ramka-kvalifikacij)). Програмні результати навчання за даною освітньою програмою загалом відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня магістра.

Однак, диференціація форми державної атестації для окремих студентів передбачає: 1) - складання кваліфікаційного екзамену зі спеціальності; 2) - складання кваліфікаційного екзамену з інклюзивної освіти та корекційної педагогіки, або написання і захист магістерської роботи. Таким чином, частина студентів не залучається до дослідницької діяльності у рамках виконання магістерської роботи. Зокрема, під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти з'ясовано, що частина студентів не виконує випускної освітньо-кваліфікаційної (магістерської) роботи, а складає кваліфікаційний екзамен з інклюзивної освіти та корекційної педагогіки.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка - перший і єдиний в Чернігівській області заклад вищої освіти, який здійснює підготовку на другому (магістерському) освітньому рівні фахівців за ОП «Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка».

При розробці освітньої програми та програмних результатів навчання повновагомо враховані пропозиції та потреби заінтересованих сторін (зокрема, роботодавців).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

При розробці освітньої програми недостатньо враховано досвід аналогічних іноземних освітніх програм.

Виявлені незначні розбіжності зі стратегією розвитку закладу вищої освіти, зокрема, в частині провадження дистанційної форми навчання та онлайн-навчання.

Рекомендації:

1. Інтенсифікувати міжнародні зв'язки шляхом укладання міжнародних договорів чи підписання меморандумів з європейськими університетами з метою перейняття передового інноваційного досвіду щодо підготовки фахівців даного профілю.

2. Оскільки більшість студентів, які здобувають освіту за даною освітньою програмою, працевлаштовані (як денної, так і заочної форми навчання), то доцільним було би розробка та запровадження дистанційних курсів в режимі онлайн та дистанційного навчання.

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

За даним критерієм встановлена загальна відповідність освітньої програми “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка” стратегії закладу вищої освіти. Виявлені недоліки є несуттєвими та ситуативними, які можна виправити в короткостроковій перспективі.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Обсяг освітньої програми “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка” та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) повністю відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти. Зокрема, кількість кредитів ЄКТС – 90 (2700 годин). Із них 25 % – вибіркові навчальні дисципліни, що відповідає вимогам законодавства.

Оскільки наразі для цієї програми немає відповідного стандарту вищої освіти, то її розробники послуговувалися Національною рамкою кваліфікацій, зокрема вимогами до 8 рівня.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст освітньої програми має чітку структуру.

Структура освітньої програми відповідає вимогам законодавства.

Освітні компоненти, що включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов’язану систему. Зокрема, цикли загальної та професійної підготовки містять освітні компоненти, що спрямовані на підготовку фахівців розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі освіти, педагогіки, інклюзивної освіти, корекційної педагогіки або у ході організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та плюралізмом умов.

У перелік освітніх компонентів за вибором представлено навчальні дисципліни, що сприяють професійному становленню випускника; формують інтегральні, загальні та фахові (спеціальні) компетентності в умовах запровадження інклюзивної освіти, діяльності інклюзивно-ресурсних центрів, роботи з дітьми з інвалідністю; здійснення технологічної, аналітичної та просвітницької діяльності у різних соціумах і організаціях: територіальних

центрах, реабілітаційних закладах та закладах освіти; у підрозділах органів державного та місцевого управління, експертних фондах аналітичного і моніторингового типу різних форм власності, громадських організаціях.

Таким чином, освітні компоненти в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, оскільки практичне спрямування освітніх компонентів відображає регіональний аспект (встановлено на основі бесіди з роботодавцями).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Зміст освітньої програми “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка” більшим чином відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Однак, під час зустрічі з працедавцями, ними було зазначено доцільність внесення в навчальний план за даною освітньо-професійною програмою навчальної дисципліни “Медична психологія”.

Також експертна група вважає за доцільне, з огляду на специфіку зазначеної освітньої програми, посилити міждисциплінарність ОП шляхом долучення дисциплін медичного спрямування (які повністю відсутні в навчальному плані).

Окремо слід зауважити, що усі дисципліни навчального плану забезпечуються викладачами винятково однієї кафедри, не залучаючи викладачів суміжних кафедр.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

В цілому, структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством. Так, наприклад, здобувачі вищої освіти вибирають форми державної атестації, напрямок і тему магістерської роботи, місце проходження практики, а також мають можливість вибирати блоки вибіркових навчальних дисциплін.

Вибір здобувачами вищої освіти конкретної навчальної дисципліни в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка уможлиблюється, якщо її обрали не менше 10 здобувачів вищої освіти. Процедурно в НУЧК це відбувається наступним чином: у листопаді (в кінці 1 семестру) студентів ознайомлюють (шляхом презентації їм анотацій до навчальних програм) із сутнісним змістом навчальних дисциплін та основними компетенціями, якими вони можуть оволодіти у процесі їх вивчення. Свій вибір кожен студент засвідчує власноручно написаною заявою. Вибіркові навчальні дисципліни вибираються студентами блоково.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня програма “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка” та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає змогу здобувати компетенції, потрібні для подальшої професійної діяльності. Зокрема, для прикладу, в навчальному плані передбачено 3 види практики (професійна за напрямом підготовки, професійна (асистентська), науково-дослідна), а також нормативні навчальні дисципліни циклу професійної підготовки (9 дисциплін: “Супервізія та наставництво в системі інклюзивної освіти”, “Педагогіка вищої школи”, “Психологія вищої школи”, “Управління освітнім процесом у ЗВО”, “Соціальна реабілітологія”, “Методика викладання фахових дисциплін”, “Інклюзивна освіта”, “Технології корекційно-педагогічної діяльності”, “Психолого-педагогічний супровід дітей з особливими потребами”), які, в цілому, зорієнтовані на формування комплексу практико-орієнтованих компетентностей.

Мета, зміст, види та бази практик, організація, терміни та форми їх проведення визначаються «Положенням про організацію практики» Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка та відповідними програмами практик (<https://drive.google.com/file/d/1g-H1qke7302Kluyk-W8Ug7jNeIXUuJCW/vie>).

Водночас, при написанні магістерських робіт студенти навчаються системно розв’язувати складні спеціалізовані задачі практичного значення із застосуванням різних методів соціально-педагогічного дослідження та формулювати рекомендації щодо вдосконалення практичних аспектів інклюзивної освіти та корекційної педагогіки відповідно до сучасних потреб розвитку суспільства.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

В цілому, освітня програма “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка” передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям. У межах освітньої програми в програмі акцентується увага на таких soft skills, як комунікативні, етичні, організаційні навички, оскільки існує вимога постійного застосування у майбутній професійній діяльності набутих компетенцій, які передбачають здатність забезпечувати інклюзивні процеси, створювати сприятливе інклюзивне середовище та сприятливий емоційний психологічний клімат для виконання завдань професійної діяльності в інклюзивному освітньому середовищі, формування соціальної активності дітей та молоді з особливими освітніми потребами.

ОП містить низку освітніх компонентів, які сприяють формуванню соціальних навичок, зокрема: критичне мислення («Методологія та організація наукових досліджень»), здатність навчатися протягом усього життя («Організація діяльності суб’єктів інклюзивного навчання», «Методика проведення соціально-просвітницького тренінгу»), адаптивність («Психологія вищої школи», «Соціальна реабілітологія»), соціальний інтелект («Інклюзивна освіта», «Соціально-педагогічна терапія»).

Формуванню набутих здобувачами вищої освіти соціальних навичок сприяє співпраця закладу вищої освіти з працедавцями, а також низка компетенцій, котрі забезпечується нормативними навчальними дисциплінами циклу професійної підготовки.

Однак, з огляду на те, що акредитована освітня програма належить для другого (магістерського) освітнього рівня, варто посилити блок вибіркових навчальних дисциплін спеціальними дисциплінами (риторика, ділове мовлення, управління в галузі,

конфліктологія тощо), спрямованими на формування у здобувачів вищої освіти соціальних навичок (soft skills).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Наразі професійний стандарт відсутній, однак, зміст освітньої програми відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів із фактичним навантаженням здобувачів заклад вищої освіти використовує голістичний (цілісний) підхід (https://drive.google.com/file/d/12fz4i4OOvTNHBGTq_nOeRJGLqg7KoMYI/view) і концепцію вільного творчого навчання (liberalarts education), котрі уможливають комплексне та системне формування у студентів загальних і професійних компетентностей, збалансування обов'язкових і вибіркових компонентів ОП, відповідність обсягу окремих освітніх компонентів заявленим в освітній програмі цілям. Зокрема, наявні робочі програми практик та відповідні договори із базами їх проведення: управлінням освіти Чернігівської міської ради (https://drive.google.com/file/d/1xaxuUaS9apyBP8N0_gOGXz_L0exqk4Y/view), Комунальною установою «Інклюзивно-ресурсний центр No1» Чернігівської міської ради (<https://drive.google.com/file/d/1xFK6DiGG2gyoMTOTICp0PT6zZleSzKm7/view>), Комунальним закладом «Чернігівський навчально-реабілітаційний центр» Чернігівської обласної ради (<https://drive.google.com/file/d/1LOOZcNGfsQ5iiQSivQpVHCFxuJ7N3kJH/view>), Інститутом спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України (<https://drive.google.com/file/d/1fE-3oomBQuTAqPZHPL5mQwJw0U6AJdi2/view>).

Урахування провідних засад концепції вільного творчого навчання значною мірою спирається на курси вільного вибору і персональне зростання здобувачів вищої освіти, згідно з їхніми інтелектуальними та іншими індивідуальними можливостями. Співвідношення між часом для аудиторних занять і самостійною роботою студентів становить 30% загального обсягу часу, вони мають час на виконання завдань самостійної роботи (<https://drive.google.com/file/d/1YcPKtKwFX1UWYEIGTK21Y3TBM9-sqh7G/view>).

На кафедрі соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук розроблено й оприлюднено серед студентів графік консультацій, що проводяться викладачами.

Все зазначене сприяє оптимальному співвіднесенню реального та декларованого навантаження в розрізі кожного освітнього компонента.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

При підготовці фахівців за даною освітньою програмою не передбачено дуальної форми освіти, а відтак, не виявлено жодного нормативного документу, який би регламентував навчання за цією формою. Однак, викладачами кафедри застосовуються елементи дуальної освіти в процесі проходження практики або проведення окремих практичних занять у відповідних профільних установах та організаціях, що по чергово підтверджено під час циклу зустрічей з професорсько-викладацьким складом кафедри, роботодавцями та студентами.

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Обсяг освітньої програми повно відповідає вимогам законодавства. Освітні компоненти за даною освітньою програмою складають логічну взаємопов'язану систему (структурно-логічну схему), що в цілому дозволяє досягти програмних цілей, а також усі види практик логічно взаємопов'язані та доповнюють теоретичний цикл підготовки затвердженого навчального плану.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

У представників групи забезпечення освітньої програми відсутні силабуси, а зазначені компетенції у робочих навчальних програмах дисциплін лише частково відповідають компетенціям, які заявлені у переліку освітньо-професійної програми. Зокрема, перелік компетентностей в окремих робочих навчальних програмах за обсягом займає цілу сторінку, які викладачі формулюють самостійно. Тобто має місце не дедуктивний, а індуктивний розподіл, за якого конкретна навчальна дисципліна зумовлює певний перелік похідних компетентностей, а не загальні компетентності, зазначені в ОП, які розподіляються між спеціально підібраними навчальними дисциплінами.

Рекомендації:

1. Оновити робочі навчальні програми; привести у відповідність компетенції у робочих навчальних програмах дисциплін до компетенцій, які заявлені у переліку освітньо-професійної програми.

2. Розмістити на сайті випускової кафедри всі робочі програми, що входять до затвердженого навчального плану.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

За даним критерієм встановлення загальна відповідність досягнення програмних цілей. Виявлені недоліки, хоча є ґрунтовними, але не мають системного характеру.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час опитування здобувачів освіти було з'ясовано, що правила прийому на навчання за освітньою програмою (<http://chnpu.edu.ua/abiturient/entry-info>), заверджені Вченою радою Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка 29.05.2019 (зі змінами), є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

При вступі на освітню програму враховують особливості самої освітньої програми, згідно з Правилами прийому, вступники складають 3 екзамени: фахове вступне випробування (педагогічні науки), іноземна мова, додаткове вступне випробування (історія педагогіки та загальна педагогіка) для вступників, які не мають педагогічної освіти (<http://chnpu.edu.ua/abiturient/entry-info>). Зі слів здобувачів освіти, які вступали на освітню програму в поточному навчальному році, вступна кампанія була прозорою, добре продуманою та зручно організованою для абітурієнтів, що було підтверджено абсолютною більшістю присутніх студентів.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

З-поміж студентів, які навчаються на даній освітній програмі, немає тих, які скористались програмою академічної мобільності. Однак, на сайті університету наявне положення (https://drive.google.com/file/d/0ByJ_WEFXldX_VXZ3NklSOF9UazA/view), яке регламентує таку можливість. Також в ході інтерв'ювання студенти підтвердили відсутність будь-яких форм перешкоджання з боку адміністрації ЗВО щодо участі в подібних програмах.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Студенти, які навчаються за освітньою програмою “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка”, під час проходження практики (професійна за напрямом підготовки), у ході впровадження елементів дуальної освіти, а також громадської активності, беруть участь у різноманітних місцевих та регіональних ініціативах. Зокрема, в рамках профілактичної програми громадської організації “Вибір”, співзасновником якої є гарант зазначеної ОП, студенти мали змогу пройти 20-годинний курс навчання з основ теорії науково обгрунтованої профілактики наркоманії, ВІЛ-СНІДу та злочинності, та у підсумку провести профілактичну програму (10-годин) для учнів старших класів ЗОШ. Після завершення повного курсу навчання кожен студент отримав іменний сертифікат, завірений деканом психолого-педагогічного факультету Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка та керівником ГО “Вибір”.

Інформація підтверджена у ході спілкування експертної групи із здобувачами вищої освіти та наданими організаторами зазначеного навчання оригіналів сертифікатів.

Однак, неформальна освіта за даною освітньою програмою не практикується як системне явище і має локально ситуативний характер, а її результати не мають чітко визначених і зрозумілих правил визнання (відсутність окремого положення чи будь якого нормативного документу, що регламентує діяльність у цій сфері).

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими для абітурієнтів і повно враховують особливості самої освітньої програми.

У закладі вищої освіти оприлюднено Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність (<https://drive.google.com/file/d/1ZJ3H4OGbpG70USRYcvaDQN3wlCw7GLEd/view>).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Керівництво закладу вищої освіти хоча не перешкоджає академічній мобільності студентів, але й не створює сприятливих умов та різнобічно не інформує щодо різноманітних програм, пов'язаних з особливостями зазначеної освітньої програми. Зокрема, у ЗВО відсутній відділ з міжнародних зв'язків, а студенти не обізнані щодо можливостей щодо академічної мобільності. Здобувачі освіти не приймали участь не тільки у програмах обміну із зарубіжними ЗВО, а й не реалізували зазначеної можливості в межах України.

В освітньому процесі використовуються лише елементи неформальної освіти, котрі мають несистемний прояв та характеризуються локальністю.

Рекомендації:

1. Через канали студентського самоврядування інформувати студентський загал щодо можливості прийняття участі в різноманітних міжнародних та вітчизняних програмах мобільності.

2. Заключити договори з різними університетами щодо обміну студентами, які навчаються саме за даною освітньою програмою.

3. Варто було б розробити окреме положення, яке б визначило чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

Враховуючи численні здобутки за аналізованим критерієм й, водночас, беручи до уваги їхню інституційну неоформленість, вважаємо за доцільне поставити рівень відповідності В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Експертною групою було встановлено, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання. Особливу увагу викладачі кафедри приділяють інтерактивним методам навчання таким як: тренінги, диспути, круглі столи, написання есе, виконання міні-проектів, а також ними активно застосовується кейс-навчання. Слід відмітити збалансування в процесі навчання теоретичної та практичної складової, в тому числі, проведення трьох різновидів практики: професійна за напрямом підготовки, професійна (асистентська) та науково-дослідна. Студенти залучаються до розв'язання різноманітних змодельованих проблемних ситуацій, які мають чітко виражене професійне спрямування.

Однак, під час аудиторних занять викладачами частково застосовуються лише наявні на факультеті декілька проекторів і ПК, але немає змоги використовувати в освітньому процесі сучасні мультимедійні засоби та спеціалізоване програмне забезпечення.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

У викладачів, які забезпечують навчання на освітній програмі, наявні робочі програми навчальних дисциплін на паперовому носії, які не у повному обсязі наявні у вільному доступі (в електронній формі) на сторінці кафедри. Здобувачів освіти зазвичай інформують щодо цілей, змісту і програмних результатів навчання за допомогою дошок оголошень та в усній формі на кафедрі чи деканаті.

Силабуси відсутні з усіх передбачених навчальним планом дисциплін. Однак, викладачі зазначають, що їх розробка є найближчою перспективою їх професійної діяльності.

Доволі притаманним для більшості робочих програм навчальних дисциплін є перелік компетентностей, які охоплюють цілу сторінку цього документу та недостатньо корелюють з компетенціями, прописаними в освітньо-професійній програмі.

На кафедрі наявні методичні рекомендації до написання та захисту магістерської роботи, проходження трьох видів практики, а також з окремих навчальних дисциплін.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Навчальний план передбачає написання магістерських робіт. Для допуску до захисту магістерської роботи студент має апробувати власні дослідження, приймаючи участь у відповідних конференціях і шляхом опублікування тез одержаних результатів. Так, наприклад, студенти магістратури мали змогу 16 жовтня 2018 року виступити з доповідями на круглому столі “Соціальна педагогіка Василя Сухомлинського”, організованому на базі університету, а також 05 грудня 2018 року прийняли участь у міжвузівській науково-практичній конференції, що відбулася на базі Чернігівського національного технологічного університету, що підтверджено відповідною документацією та збірниками тез доповідей.

Також здобувачі вищої освіти під керівництвом викладачів випускової кафедри двічі ставали переможцями Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Науково-педагогічні працівники оновлюють зміст освітньої програми на основі наукових досягнень, а також демонструють хороші власні наукові доробки у сфері педагогіки. Зокрема, викладач випускової кафедри Янченко Т. В. захистила в 2017 році докторську дисертацію, а викладач Гавриленко Т. Л. захищає 26 грудня 2019 року докторську дисертацію у спеціалізованій вченій раді Інституту педагогіки НАПН України.

Однак, внаслідок аналізу робочих програм навчальних дисциплін, які належать до нормативних навчальних дисциплін циклу професійної підготовки, виявлено, що у низки викладачів в рекомендованій літературі застосовано застарілі джерела. Для прикладу, в робочій програмі навчальної дисципліни “Психологія вищої школи” із 28 джерел (рекомендованих в основному списку), 12 джерел 1974-1999 рр. видання, 16 джерел 2000-2005 рр. видання і жодного рекомендованого джерела, опублікованого за останні 14 років. Також у ході огляду експертною групою матеріально-технічної бази встановлено, що із зазначених 28 джерел в університетській бібліотеці наявні лише 13 (в тому числі Закон України “Про вищу освіту” за 2002 рік, який втратив чинність).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов’язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Викладачі випускової кафедри – четверо із восьми із групи забезпечення, мають публікації у журналах, що належать до наукометричних баз “Scopus” і “Web of Science”, а також систематично беруть участь у міжнародних науково-практичних конференціях і круглих столах.

Наприклад, 10-11 жовтня 2019 року на базі НУЧК відбувся V Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки, психології та реабілітології «Діти з особливими потребами в освітньому просторі», у підготовці та проведенні якого брали участь представники Академії спеціальної педагогіки імені Марії Гжегожевської (Польща), Університету імені Грента Мак Юена (Канада), Полоцького державного університету (Білорусь), Університету імені Коменського (Словаччина) <http://chnpu.edu.ua/news/newsandevents/item/2386-v-mizhnarodnyi-konhres-zi-spetsialnoi-pedahohiky-psykholohii-ta-reabilitolohii-dity-z-osoblyvymy-potrebamy-v-osvitnomu-prostori>).

На засіданні круглого столу «Особливості інклюзивної освіти в Ірландії» (за участі доктора Стелли Лонг, провідного фахівця у галузі інклюзивної та спеціальної освіти Коледжу Діви Марії, Ірландія) 19 червня 2019 р. у м. Чернігів було розглянуто ірландську систему освіти, забезпечення освіти для учнів з особливими освітніми потребами (<http://chnpu.edu.ua/news/newsandevents/item/2304-osoblyvosti-inkliuzyvnoi-osvity-v-irlandii>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Форми та методи навчання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Також заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання та дослідження під час реалізації освітньої програми. Наприклад, вимоги принципу академічної свободи реалізуються наступним чином: запроваджено вільний вибір тем магістерських робіт і баз проходження практик, а розклад занять передбачає для працевлаштованих студентів можливість поєднувати навчання і роботу за фахом за зручним для них графіком у третю зміну.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Компетентності, сформульовані в освітній програмі, непропорційно та не повно представлені в робочих програмах навчальних дисциплін. Водночас, зазначені нормативні документи не завжди оновлюються та інколи містять застарілі літературні джерела.

Рекомендації:

1. Оновити робочі програми навчальних дисциплін, звернувши особливу увагу на рекомендовані студентам нормативні документи та літературні джерела. Програмні компетентності кожної навчальної дисципліни визначити відповідно до переліку компетентностей, поданих у затвердженій ОПП. Розробити силабуси як рекомендовану форму презентації інформації про освітні компоненти.

2. Забезпечити діджиталізацію, адже надавана здобувачам інформація має бути доступною, зрозумілою і вчасною.

3. Розширити тематику наукових досліджень з інклюзивної освіти та педагогіки вищої освіти й удосконалити вимоги щодо написання та оформлення наукових досліджень здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

Освітня програма та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають визначеному Критерію 4. Дана освітня програма започаткована на хорошій базі спеціальності 231 Соціальна робота, за якою випускова кафедра готувала фахівців впродовж багатьох років, а відтак, напрацювала цікаві методичні прийоми та форми викладання. Водночас, науково-педагогічним працівникам варто частіше оновлювати компоненти освітнього змісту та застосовувати сучасні практики у відповідній галузі.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів освіти, особливо, які оприлюднюються заздалегідь, є лише частково доступними для студентів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, оскільки силабуси відсутні повністю, а на сайті випускової кафедри оприлюднені не усі робочі програми навчальних дисциплін.

Форми контролю з проведення практики, а саме, щоденники та звіти наявні лише у паперовій формі або презентуються в усній формі керівником практики. Водночас, студенти мають змогу одержувати інформацію з дошок оголошень, графіків сесій чи усних роз'яснень викладачів на перших заняттях навчальних курсів. Як зазначили студенти під час зустрічі, особливого дискомфорту щодо відсутності електронної форми сповіщення щодо форм та графіків контрольних заходів вони не відчувають.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, Педагогічні науки наразі не затверджений. При опрацюванні навчального плану було з'ясовано, що державна атестація за освітньою програмою «Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка» проводиться у формі кваліфікаційного екзамену зі спеціальності (обов'язкова компонента) та пропонується на вибір студентів складання кваліфікаційного екзамену з інклюзивної освіти та корекційної педагогіки, або ж написання і захист магістерської роботи.

Під час бесіди з магістрами другого року навчання було з'ясовано, що студенти мають реальну змогу самостійно здійснювати зазначений вибір, оскільки з'ясувалося, що частина з них пише магістерську роботу, а інша частина складатиме зазначений кваліфікаційний екзамен.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

В університеті відсутній окремий документ, який детально регламентує процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів чи порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Однак, в процесі спілкування із студентським активом (головою студентського парламенту, головою студентської ради філологічного факультету, головою профкому студентів психолого-педагогічного факультету, заступником голови студентської ради психолого-педагогічного факультету, головою студентської ради психолого-педагогічного факультету, секретарем голови студентської ради НУЧК, першим заступником голови студентського парламенту НУЧК) встановлено, що спори, які виникають між викладачами та студентськими групами під час здачі сесій, врегульовуються шляхом звернення до керівництва ЗВО, яке виступає своєрідним арбітром у спірних ситуаціях. Зокрема, представники студентського активу повідомили, що нещодавно внаслідок подібного спору був звільнений викладач, який поставив незадовільні оцінки усім студентам групи. Студенти вважають правила проведення контрольних заходів в цілому зрозумілими, оскільки вони пояснюються кожним викладачем на перших заняттях навчального курсу. Водночас, частина здобувачів вищої освіти зазначає, що усно сформульовані окремими викладачами правила контрольних заходів інколи бувають не зовсім чіткими та послідовними.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

На жаль, станом на сьогодні в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка відсутнє положення “Про академічну доброчесність”, проект якого перебуває на етапі громадського обговорення і, на переконання ректорату, буде затверджене до кінця поточного календарного року.

Під час зустрічі з магістрантами другого року навчання було з'ясовано, що вони не знають про єдині вимоги щодо рекомендованого рівня відсотку унікальності авторського тексту у їхніх випускних освітньо-кваліфікаційних роботах. Деякі з них стверджували, що достатнім відсотком авторського тексту є 40%, інші – 50, чи 60%, а треті вважали, що цей відсоток має бути не менше 90. Студенти не обізнані щодо особливостей процедури проходження перевірки на антиплагіат і не змогли визначитися щодо думки - хто саме має здійснювати зазначену перевірку.

Як з'ясувалося, під час зустрічі з керівництвом закладу вищої освіти, факультету та гарантом освітньої програми, університетом недавно закуплена відповідна програма, яка на

даному етапі тестується в бібліотеці. Однак, на прохання надати відповідний договір експертній комісії усно пояснено, що договір буде укладено в 2020 році, а система запрацює не раніше січня 2020 року.

Також, під час розмови з працівниками бібліотеки Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка встановлено, що вони не обізнані щодо покладених на них обов'язків, строків та процедурних особливостей перевірки магістерських робіт на плагіат, хоча усно підтвердили пробне тестування зазначеної програми.

У методичних рекомендаціях щодо написання магістерських робіт немає інформації щодо академічної доброчесності, а лише зазначається у пункті «Етика наукової діяльності» (сторінка 32, п. 4 «Етичні аспекти дипломного дослідження») про необхідність і коректність цитувань наукових джерел: «Магістрант використовує дані інших дослідників без посилання на їхні роботи, де ці результати опубліковані». В інших розділах: «Рецензування магістерської роботи» та «Захист магістерської роботи» жодних відомостей про академічну доброчесність немає. Проте, під час зустрічі студенти повідомили, що під час вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень» викладач частково ознайомив їх із недопустимістю надмірного використання чужих авторських текстів.

Станом на сьогодні жодна випускна робота не перевірялась жодною програмою на виявлення плагіату, а кількісні показники такої перевірки не підлягали обліку та документальній фіксації.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Форми атестації здобувачів вищої освіти є достатньо диференційованими та забезпечують їх дійсний вільний вибір здобувачами вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

У закладі вищої освіти неунормована система академічної доброчесності як на загальноуніверситетському рівні так і на рівні окремої ОП. Відсутні положення про врегулювання інтересів та порядок оскарження контрольних заходів. Однак, керівництво проявляє бажання та робить реальні кроки щодо виправлення зазначеної ситуації.

Рекомендації:

1. Розробити положення щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів і порядку оскарження контрольних заходів, а також процедури вирішення конфліктних ситуацій між суб'єктами освітнього процесу. Розмістити дане положення на сайті університету чи сторінці кафедри.

2. Започаткувати центр моніторингу якості освіти університету, що спростить та унормує процедури забезпечення внутрішньої системи забезпечення якості освіти на усіх структурних рівнях та підрозділах університету.

3. Затвердити положення про академічну доброчесність та забезпечити систему перевірки науково-дослідницьких робіт здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників на перевірку рівня унікальності авторського тексту.

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень Е.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

Експерти відмічають, що за критерієм “Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність” є часткова невідповідність визначеному критерію, недоліки можуть бути усунуті в однорічний строк.

На зустрічі з керівництвом університету експертною групою було сформульовано зазначені рекомендації, які знайшли розуміння з боку проректорів і бажання їх усунути в найкоротший термін. Однак, вважаємо за доречне зауважити, що ні на першій запланованій та завчасно погодженій зустрічі з керівництвом університету, ні на завершальній зустрічі обмінятися думками з ректором не вдалося через його відсутність.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

У ході перевірки відповідності документів самооцінювання виявлено, що необхідні показники науково-педагогічної активності, зазначені у постанові від 10 травня 2018 року № 347 “Про внесення змін до постанови КМУ від 30 грудня 2015 року №1187”, підтверджені у сімох з восьми членів групи забезпечення освітньої програми. Зокрема, у викладача Рось Л. М. наявні лише 2 із 4-х мінімально необхідних зазначених показників. Позитивним є те, що 2 із 8 членів групи забезпечення освітньої програми є докторами педагогічних наук, а третя викладач – Гавриленко Т.Л. – захищає докторську дисертацію 26 грудня поточного року на базі інституту педагогіки НАПН України. Однак, освітня програма забезпечується викладачами лише однієї кафедри “Соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук” що, на наш погляд, частково звужує можливості реалізації усіх зазначених в освітньо-професійній програмі професійних компетенцій.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Рівень професіоналізму викладачів кафедри сприяє успішній реалізації освітньої програми. Зокрема, базова освіта, науковий ступінь та стажування викладачів відповідають шифру зазначеної спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. На сайті ЗВО оприлюднено “Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних і педагогічних працівників” (<https://drive.google.com/file/d/1K-2m6gbbUjTvbyShgHxnSnxPIBbRkqqX/view>).

Однак, у ході спілкування з гарантом освітньої програми та ректоратом закладу вищої освіти встановлено, що конкурсний добір викладачів хоча і відбувався, проте за його результатами фактично всі викладачі, які забезпечували підготовку зі спеціальності 231 Соціальна робота, залучені до підготовки здобувачів вищої освіти за даною освітньою програмою. Пояснення керівництва закладу вищої освіти, яким чином відбувався добір

викладачів саме для цієї освітньо-професійної програми з метою реалізації вказаних в ОПП компетентностей, було малообґрунтованим.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка системно та повновагомо залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу з освітньої програми «Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка». Зокрема, при зустрічі зі стейкхолдерами: директором КЗ «ЧНРЦ №2» Чернігівської міської ради Чернігівської області Гусак Р.В., директором КУ «УРЦ» Чернігівської районної ради Чернігівської області Ніколаєвою М.І., директором громадської організації «Голос батьків» Каральновою Л.В., завідувачкою Чернігівського дошкільного навчального закладу № 52 «Сонечко» Чернігівської міської ради Чернігівської області Цісельською В.М., заступником директора з навчально-виховної роботи КЗ «ЧНРЦ №1» Чернігівської міської ради Чернігівської області Бойком А.А., начальником управління освіти Чернігівської міської ради Білогуром В.О. та директором КУ «Інклюзивно-ресурсного центру №1» Чернігівської міської ради Чернігівської області Оленою Валеріївною було встановлено, що усі зазначені організації мають належним чином заключені договори з Національним університетом «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка про співпрацю у підготовці студентів за освітньою програмою «Інклюзивна освіта Корекційна педагогіка».

Також заключені відповідні договори, в яких вищезазначені заклади є базами практик для магістрів цієї спеціальності.

Четверо із семи присутніх працедавців підтвердили, що з ними консультувалися під час розробки освітньої програми. Однак, інші присутні зауважили, що навчальний план з підготовки фахівців даного профілю виграв би, якщо включити до нього навчальну дисципліну «Медична психологія», з чим погодилися усі присутні.

Працедавці спільно з випусковою кафедрою систематично проводять різноманітні спільні заходи науково-практичного та методично-прикладного спрямування. Зокрема, на базі Чернігівського дошкільного навчального закладу № 52 «Сонечко» Чернігівської міської ради Чернігівської області було проведено круглий стіл «Використання елементів дуальної освіти при підготовці фахівців з інклюзивної освіти та корекційної педагогіки» <https://drive.google.com/file/d/14qEzqm5O4Ea9nEz2puw1MMFmqmFo8hBZ/view>. На базі Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка 6 вересня 2018 року було підготовлен та проведено круглий стіл «Перспективи розвитку інклюзивної освіти в Чернігівській області» https://drive.google.com/file/d/1GeCbdDnStmenLqGz-GOiE_zBiug5ChL2/view.

Експертна група відмічає активну студентську волонтерську діяльність. Так, в рамках волонтерської програми студенти спільно з ГО «Вибір» проводили захід до Дня Святого Миколая «Розмалуй пряник» для дітей з особливими потребами; до Дня людей з інвалідністю щорічно проводять виставку-продаж виробів дітей з особливими потребами (спільно з ГО «Батьки дітей-інвалідів з дитинства «Логос»). Здобувачі вищої освіти працюють волонтерами, а викладачі кафедри – тренерами в профілактичній Програмі «Вибір», що здійснює профілактику наркоманії, ВІЛ/СНІДу та злочинності серед підлітків; активно займаються волонтерською діяльністю в громадських організаціях та реабілітаційних центрах Чернігова. На сьогоднішній день цією програмою охоплено більшість шкіл міста Чернігова як обласного центру

<https://drive.google.com/file/d/1M9428GrzoSUQqwIqQpS9KTWAc5Wkyx5A/view>. В 2019 році програма стала одним з переможців конкурсу “Кращі практики волонтерства серед молоді”, проведеного Чернігівським обласним молодіжним центром при підтримці Управління у справах сім’ї, молоді та спорту, Управління Освіти Чернігівської міської ради, Чернігівського обласного молодіжного центру та Академії Державної пенітенціарної служби (<https://drive.google.com/file/d/1MqHJZejmjok1TGQ8aR3YoxBXtWRFZgE/view>).

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

До аудиторних занять заклад вищої освіти систематично залучає професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців. Зокрема, на випусковій кафедрі на 0,2 ставки за зовнішнім сумісництвом працює директор КУ “Інклюзивно-ресурсний центр” Чернігівської міської ради Чернігівської області Підмогильна О.В., яка проводить практичні заняття з двох навчальних дисциплін, а саме: “Організація діяльності суб’єктів інклюзивного навчання” та “Корекційно-реабілітаційна робота з різними групами дітей”. Також даний роботодавець залучена до проведення професійної за напрямом підготовки практики.

В рамках реалізації елементів дуальної освіти окремі заняття проводять у формі екскурсій та оглядових лекцій на базі профільних установ та організацій, а також для проведення окремих практичних занять, майстер-класів та тренінгів запрошуються відомі професіонали-практики регіону. Це було підтверджено на всіх рівнях: на зустрічах з керівництвом Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, гарантом освітньої програми “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка”, роботодавцями та, особливо, зі студентами, які навчаються за даною ОП.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

В університеті наявне Положення про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка (<http://www.chnpu.edu.ua/university/about/public-info>).

Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів шляхом організації проходження ними курсів підвищення кваліфікації та стажування у численних вітчизняних ЗВО, що здійснюють підготовку студентів за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Зокрема, НУЧК уклав договори про співпрацю з наступними ЗВО: Інститутом спеціальної педагогіки та психології імені Миколи Ярмаченка, Національною академією педагогічних наук України, Національним педагогічним університетом імені М. П. Драгоманова, управлінням освіти Чернігівської міської ради, Ніжинським державним університетом імені Миколи Гоголя, Чернігівським національним технологічним університетом, Чернігівським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського та іншими. Також ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів шляхом надання відряджень для участі у науково-практичних конференціях, семінарах, форумах, круглих столах та участі в інших наукових заходах.

Викладачі кафедри Янченко Т.В. та Гавриленко Т.Л. були направлені на навчання в докторантуру Інституту педагогіки НАПН України. За успішно захищену докторську дисертацію викладача преміюють у розмірі трьох посадових окладів.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності. Для цього складається рейтинг факультету та кожної кафедри зокрема (https://drive.google.com/file/d/1ucxS5hq4H3_LRBCllO2YvSqzN2wHyzWX/view). Однак, процедура складання рейтингу не затверджена окремим положенням.

Під час зустрічі з проректорами Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, гарантом освітньої програми «Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка», деканом Психолого-педагогічного факультету та викладацьким складом випускової кафедри з'ясовано, що керівництво ЗВО преміює викладачів за кожну статтю у наукометричній базі Scopus та Web of Science у розмірі посадового окладу; викладачі одержують премії у розмірі 1500-2000 грн за підготовку переможця II туру Всеукраїнської студентської олімпіади або конкурсу студентських наукових робіт; кожного серпня відбувається нагородження профспілковою премією у розмірі 3000 грн. переможця конкурсу кафедр за результатами наукової роботи. Також цього року до Дня працівника освіти увесь академічний персонал було премійовано у розмірі одного посадового окладу (Наказ № 332 вк/І від 23.09.2019). Відзначено, що випускова кафедра Соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук впродовж декількох останніх років систематично займає перше місце в рейтингу на Психолого-педагогічному факультеті. У якості морального заохочення та стимулювання розвитку викладацької майстерності працівники кафедри неодноразово були нагороджені грамотами та подяками від декана факультету да ректора НУЧК. Гаранта ОП Завацьку Людмилу Миколаївну в кінці 2018 року подано як кандидата на присвоєння почесного звання Заслуженого працівника освіти України.

Зазначена інформація перевірена експертною групою як у ході бесіди з викладачами випускової кафедри, так і при перевірці фінансових документів з бухгалтерії.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

На кафедрі наявні системні, глибокі та багаторічні зв'язки з багатьма працевдавцями регіону, котрі залучаються на договірній основі до організації та проведення освітнього процесу з підготовки студентів за відповідною ОП.

Заклад вищої освіти сприяє розвитку та підвищенню кваліфікації професорсько-викладацького складу випускової кафедри, та достатньо стимулює викладачів за одержані професійні здобутки.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Не у всіх членів групи забезпечення освітньої програми якісні показники науково-педагогічної активності знайшли підтвердження на предмет їх відповідності. А також встановлено, що конкурсний добір викладачів, хоча і мав місце, але характеризувався здебільшого механістичним залученням викладачів, що здійснюють підготовку студентів зі спеціальності 231 Соціальна робота, а не добирався відповідно до переліку компетенцій, зазначених в ОПП.

Рекомендації:

1. Показники науково-педагогічної активності членів групи забезпечення освітньої програми привести у відповідність (на менш 4 мінімально необхідних зазначених показників для викладачів з науковим ступенем). Підтверджувати якісні показники науково-педагогічної активності викладачів кафедри на предмет їх відповідності згідно Постанови КМУ від 10 травня 2018 року № 347 “Про внесення змін до постанови КМУ від 30 грудня 2015 року №1187”.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

Підготовка здобувачів освіти за даною освітньою програмою характеризується wzірцевою взаємодією із працедавцями регіону. Однак, професійна процедура конкурсного добору викладачів та їх професійна кваліфікація не завжди знаходить належне підтвердження. Тому, експертна група вважає, що рівень відповідності критерію “Людські ресурси знаходиться на рівні В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Для підготовки здобувачів вищої освіти за освітньою програмою “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка” немає закріплених аудиторій, а студенти користуються загальним аудиторним фондом. Також немає спеціалізованих кабінетів чи лабораторій.

Для досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання викладачі застосовують декілька проекторів та клас з ПК, однак відсутні інші сучасні мультимедійні засоби для презентації змісту передбачених навчальним планом дисциплін.

Зі слів студентів, у навчальному корпусі наявний лише один невеликий Copy-center, який надає послуги на комерційній основі, що не завжди забезпечує потреби здобувачів вищої освіти.

Випускову кафедру, яка здійснює підготовку студентів зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки нещодавно перевели із окремого корпусу у центральний корпус Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка із суттєвим

зменшення попередньо займаних площ, що частково вносить дискомфорт як у роботу викладачів, так і у навчальну діяльність студентів.

Бібліотека НУЧК містить достатню кількість науково-професійних та методичних джерел для досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Літературні джерела та періодичні видання щороку оновлюються на замовлення викладачів кафедри, про що свідчать відповідні подання. В бібліотеці наявні як літературні джерела на паперовому носії, так і достатня кількість електронного ресурсного забезпечення. Також студенти та викладачі Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка мають змогу користуватись створеним та реально функціонуючим репозитарієм (<http://erpub.chnpu.edu.ua:8080/jspui/>).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ для викладачів та здобувачів вищої освіти до репозитарію бібліотечних фондів Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, а також профільної бібліотеки випускової кафедри. Студенти та викладачі мають безкоштовний доступ до мережі інтернет, а також змогу користуватись Wi-Fi (котрий, однак, охоплює покриттям лише частину аудиторій).

На території університету розташовані спортивні зали та майданчики, де здобувачі вищої освіти мають змогу займатись фізичною культурою. Студенти ОП на 100% забезпечені гуртожитком. Вартість проживання у гуртожитку за 6 місяців становить 2400 грн - 2520 грн., що є цілком доступним для студентів. (<http://chnpu.edu.ua/news/important-information/item/1020-poselennia-do-hurtozhytkiv>)

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітнє середовище в цілому є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП, однак, не завжди комфортним. Зокрема, заклад заощаджує на освітленні коридорів; на поверсі, де знаходиться кафедра Соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук та Психолого-педагогічний факультет відсутні лавки та стільці; відпочинкова зона наявна лише на першому поверсі навчального корпусу. Туалети відповідають санітарно-гігієнічним умовам, однак в центральному корпусі функціонують лише дві одиниці.

На першому поверсі центрального корпусу університету розташована доволі простора із значною кількістю посадочних місць естетично оформлена їдальня, яка пропонує відвідувачам дуже великий асортимент гарячих страв та холодних закусок, персонал в їдальні є ввічливим і тактовним, у чому експертна група переконалась на власному досвіді та в процесі спілкування зі студентами.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

В Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка функціонує інститут кураторства, регулярно надаються соціальні стипендії студентам, які належать до соціально вразливих верств населення.

Здійснюється преміювання (у розмірі однієї академічної стипендії - 1300 грн) студентів, які є переможцями профільних олімпіад і конкурсів наукових робіт, а також преміюються студенти за визначні спортивні досягнення.

Університет подає кандидатів на призначення іменних стипендій, а також, в окремих випадках, надає матеріальну допомогу студентам, які перебувають у важкому фінансовому становищі.

Однак, під час зустрічі зі студентами та студентським самоврядуванням з'ясовано, що керівництвом закладу вищої освіти нещодавно закрито психологічну службу університету (задля економії фінансів), котра здійснювала спеціальну психологічну підтримку студентів першокурсників та здобувачів вищої освіти, які потрапили в складні життєві обставини. Студенти наголошували на ефективності психологічної служби, особливо в контексті професійної діяльності Психолого-педагогічного факультету, а тому висловлювали щирий жаль щодо її розформування.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Центральний вхід до центрального корпусу Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка обладнано стаціонарним пандусом з прямим спуском і максимально прийнятним кутом нахилу для людини на візку.

У ЗВО наявне “Положення про організацію супроводу студентів з інвалідністю Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка” (https://drive.google.com/file/d/1ZxipybgQXSXrG8guCzVnu631Z7nnfi_p/view), норми котрого недостатньо реалізуються на практиці.

Зокрема, з огляду на специфіку освітньої програми “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка” навчальні аудиторії, гуртожитки та сходові клітки мало пристосовані до вільного перестосування осіб з обмеженими можливостями.

Експертна група не одержала від закладу вищої освіти підтверджувальний документ чи сертифікат, що засвідчує доступність до навчальних приміщень осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Проте, при зустрічі з гарантом освітньої програми та представниками ректорату, ними було анонсовано заплановані кроки щодо покращення ситуації в зазначеному напрямку, а саме: туалети в гуртожитку обладнають спеціально для потреб осіб з обмеженими можливостями; планують закупити сходосхід, який уже тестували в робочому порядку. При наявності інвалідів-колясочників навчальні заняття за розкладом ставляться на першому поверсі центрального корпусу Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка. Згодом бібліотечний ліфт, призначений для підйому літератури може бути переобладнаний для потреб інвалідів-колясочників.

Під керівництвом тренера-викладача Юлії Василівни Дмитренко для інвалідів-колясочників у рамках заходів “Творчі проекти” проводяться хореографічні конкурси “Спортивні танці на візках”.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У закладі вищої освіти відсутнє положення, яке регламентує процедуру вирішення конфліктних ситуацій. Однак, при зустрічі зі студентським активом зазначено, що проблем, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією в університеті немає. Зокрема, зазначалось, що в закладі вищої освіти навчається багато студентів різних національностей, які комфортно себе почувають в університеті та жодного разу не звертались за захистом своїх прав та інтересів.

Представники студентського парламенту також зазначили, що ними, а також представниками факультету щорічно проводиться соціологічне опитування на предмет виявлення подібних проблем (програма опитування, анкети та узагальнені результати були надані для ознайомлення експертній групі).

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

Освітнє середовище закладу вищої освіти є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. У ЗВО організовано доступ до електронних баз даних (репозитаріїв), безкоштовний доступ до електронних ресурсів, який здійснюється у комп'ютерних класах і в бібліотеці та через підключення до мережі інтернет через Wi-Fi. В університеті створено сприятливий психологічний клімат, що покращує взаємодію усіх учасників освітнього процесу та забезпечено студентоцентризований підхід до організації освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Університетські приміщення не в повній мірі пристосовані для вільного доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Навчання за аналізованою освітньою програмою забезпечується за відсутності спеціалізованих кабінетів і лабораторій.

Студентам надається недостатній психологічний супровід внаслідок розформування психологічної служби як структурної одиниці ЗВО.

Рекомендації:

1. Розробити систему дистанційної освіти та забезпечити повноцінне функціонування навчальної платформи Moodle, призначеної для об'єднання педагогів, адміністраторів і студентів в одну інтегровану систему персоналізованого навчального середовища.

2. Розробити та оприлюднити положення, яке регламентує процедуру вирішення конфліктних ситуацій в університеті. Провести зі студентами просвітницькі заходи для ознайомлення з механізмом врегулювання конфліктних ситуацій.

3. У зв'язку з визначеною потребою поновити роботу психологічної служби університету, яка здійснює спеціальну психологічну підтримку студентів-першокурсників та здобувачів вищої освіти, які потрапляють в складні життєві обставини.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень В.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

Експертна група вважає, що освітнє середовище та матеріальні ресурси, що спрямовані на забезпечення ОП, відповідають задовільному рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми «Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка» регулюються Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка (схвалено Вченою радою НУЧК імені Т.Г.Шевченка, протокол № 10 від 25.04.2018). (<https://drive.google.com/file/d/1YcPKtKwfX1UWYEIGTK21Y3TBM9-sqh7G/view>).

Оскільки акредитація первинна, перегляд освітньої програми не здійснювався.

Позитивним є те, що процедура розроблення освітньої програми враховує регіональний аспект Чернігівської області, а саме відсутність надання іншими ЗВО освітніх послуг за акредитованою ОП; думки і пропозиції працевластців (анкетування працівників навчально-реабілітаційних центрів); попередній науково-методичний досвід професорсько-викладацького складу випускової кафедри у роботі з соціально вразливими верствами населення (спеціальність 231 Соціальна робота); результати дослідження потреб дітей з особливими потребами (за адаптованою гарантом освітньої програми методикою) та їх наставників.

Наявні рецензії-відгуки на освітньо-професійну програму спеціальності 011 “Освітні, педагогічні науки” від зовнішніх стейкхолдерів: 1) Засенко Вячеслав Васильович – директор Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, дійсний член НАПН України, доктор педагогічних наук, професор; 2) Білогура Василь Олексійович – начальник Управління освіти Чернігівської міської ради.

Однак, цілісної системи моніторингу за якістю освітньої програми з боку навчального управління закладу вищої освіти експертна комісія не виявила.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

З огляду на те, що проводиться первинна акредитація, то освітня програма перегляду не підлягала, проте, думку здобувачів вищої освіти враховують при напрацюванні та розподілі баз практик, а також під час формулювання тем випускних освітньо-кваліфікаційних (магістерських) робіт.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня програма перегляду не підлягала в силу проходження первинної експертизи. Однак, думка роботодавців систематично враховується під час організації та проведення різноманітних процедур щодо забезпечення якості освітньої програми. Працедавці зацікавлені в співпраці та забезпеченні максимально якісної підготовки фахівців зазначеного профілю, оскільки значну частину випускників, які навчаються за цією освітньо-професійною програмою, приймають в свої установи та заклади.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Оскільки освітня програма "Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка" акредитується вперше, то інформація щодо кар'єрного розвитку студентів наразі відсутня. Однак, експертною групою під час зустрічі з роботодавцями, а також зі студентами денної та заочної форми навчання було встановлено, що більшість здобувачів вищої освіти за даною освітньою програмою станом на сьогодні уже працевлаштовані, а саме: 53 група (дення форма навчання) – працевлаштовано за фахом 8 із 13 студентів; 53 група (заочна форма навчання) – працевлаштовано за спеціальністю 8 із 9 студентів; 63 група (денна форма навчання) – працевлаштовано 5 із 9 студентів; 63 група (заочна форма навчання) – працевлаштовано за спеціальністю 10 із 17 студентів. Ще двоє випускників зазначеної групи працевлаштовані не за фахом.

Частина студентів працювала за фахом до моменту вступу на освітню програму, а інша частина працевлаштувалась після проходження освітньо-професійної практики. Працевлаштовані студенти на підставі довідки про працевлаштування отримали право на навчання за індивідуальним графіком та підтримку з боку деканату Психолого-педагогічного факультету у вигляді спеціального розкладу навчання у третю зміну.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка розроблено Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ЗВО (<https://drive.google.com/file/d/1dGEbZC5r7MwZmAOUN6-NOWVmcY1T8rVX/view>). Однак, окремого структурного підрозділу із внутрішнього забезпечення якості освіти немає. Його функції переважно покладені на навчальне управління НУЧК, але координаційна та

науково-методична підготовка з боку зазначеного управління фактично відбувається на недостатньому рівні.

Експертна комісія звернула увагу на відсутність системи перевірок робочих програм навчальних дисциплін, методичних рекомендацій щодо розробки силабусів, номенклатурної документації кафедр, а також допомоги викладачам випускової кафедри щодо урізноманітнення форм, методів та прийомів викладацької діяльності.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Оскільки проводиться первинна акредитація освітньої програми, то відсутні будь-які попередні зауваження та пропозиції.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Навчання за освітньою програмою здійснюється винятково працівниками кафедри Соціальної роботи та освітніх педагогічних наук (<http://chnpu.edu.ua/lecterns/psychopedagogical-lectern/279-department-of-social-pedagogy>) без додаткового залучення фахівців із суміжних кафедр (наприклад, Кафедри загальної, вікової та соціальної психології імені М.А.Скока; Кафедри екологічної психології та соціології; Кафедри біологічних основ фізичного виховання, здоров'я і спорту; Кафедри педагогіки, психології і методики фізичного виховання та інших), що недостатньо активізує формування культури якості в академічній спільноті закладу вищої освіти, котра б сприяла постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Вважаємо, що інтеграційність та міждисциплінарність професійних зусиль різних за спрямуванням кафедр і профільних фахівців збагатила б освітню програму не лише педагогічними аспектами, а й вкрай важливими шляхами вирішення фізичних, психічних, психологічних, соціальних та інших проблем суб'єктів інклюзивної освіти (дітей з інвалідністю, їхніх батьків, вихователів і вчителів, інших зацікавлених категорій населення).

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Фахівці з освітньої програми “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка” вкрай затребувані на ринку праці Чернігівської області, що підтверджується абсолютною більшістю працевлаштованих за фахом здобувачів вищої освіти.

Роботодавці безпосередньо та через свої об'єднання тотально залучені до процедур забезпечення якості зазначеної освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Система забезпечення внутрішньої якості вищої освіти закладу не забезпечує вчасне реагування та недостатньо моніторить недоліки з реалізації освітньої програми. Також для розвитку якості освітньої програми не застосовується повновагомо ресурси та кадрове забезпечення суміжних кафедр.

Рекомендації:

1. Створити окремий структурний підрозділ із внутрішнього забезпечення якості освіти з метою надання методичної допомоги, рекомендацій щодо розробки силабусів, ведення номенклатурної документації кафедр, а також допомоги викладачам випускової кафедри щодо урізноманітнення форм, методів і прийомів викладацької діяльності.

2. Запроваджувати інтеграційність та міждисциплінарність професійних зусиль різних за спрямуванням кафедр і профільних фахівців з метою формуванню культури якості в академічній спільноті закладу вищої освіти, котра сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень В.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

З урахуванням усіх сильних і слабких сторін за критерієм внутрішнього забезпечення якості ОП, експертна група присвоює рівень В.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час ознайомлення експертами зі змістом веб-сайту університету було відмічено, що оприлюднені на веб-сайті нормативно правові акти дають можливість учасникам освітнього процесу отримати необхідну інформацію: <http://chnpu.edu.ua/>. Обсяг інформації, що оприлюднюється, забезпечує можливість потенційним вступникам зробити усвідомлений вибір щодо вступу на освітню програму https://drive.google.com/file/d/19oiU204pIJRElf_byAyLE2z-iBS829o4/view, а роботодавцям – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою.

В ході зустрічі зі здобувачами вищої освіти експертами було з'ясовано, що учасники освітнього процесу здебільшого ознайомлені зі своїми правами та обов'язками. Також свою поінформованість засвідчили і науково-педагогічні працівники кафедри, які були присутні на аналогічній зустрічі.

Загалом опитувані інформацію отримують із офіційного веб-сайту Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка. Однак, при зустрічі членів експертної комісії з представниками студентського самоврядування (голова та перший заступник голови Студентського парламенту НУЧК, секретар студентської ради НУЧК, голова та заступник голови студентської ради психолого-педагогічного факультету, голова профкому студентів психолого-педагогічного факультету, голова студентської ради філологічного факультету) було з'ясовано, що студенти вільно розпоряджаються лише

сумою 3% профспілкових внесків зі стипендій, та зовсім ніхто із них не знає про відповідні відсотки обов'язкового фінансування Студентського парламенту НУЧК.

На підсумковій зустрічі експертної комісії з першим проректором Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка було уточнено зазначену ситуацію та одержано запевнення з його слів, що кошти виділяються у повному обсязі й витрачаються саме на потреби студентів (відрядження студентів на наукові конкурси, проведення мистецьких фестивалів, допомога малозабезпеченим студентам тощо). Отож робимо висновок, що кошти хоча виділяються і витрачаються за призначенням, проте це робиться недостатньо прозоро та зазвичай без погодження статей основних витрат із студентським активом.

Також під час зустрічі з представниками студентського самоврядування НУЧК було з'ясовано, що керівництво закладу вищої освіти вибірково реагує на проблеми, що виявляються шляхом студентських опитувань. Зокрема, керівництво лише недавно задовільнило потребу у відкритті жіночого туалету у корпусі, а проблему холодних аудиторій зазвичай ігнорує.

Освітній процес в Національному університеті "Чернігівський колегіум" імені Т.Г. Шевченка здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу», розміщеного на сайті університету: <https://drive.google.com/file/d/1YcPKtKwfX1UWYEIGTK21Y3TBM9-sqh7G/view>. Освітній процес в університеті базується на принципах науковості, гуманізму, відкритості, демократизму, наступності та безперервності, незалежності від втручання будь-яких політичних партій, інших громадських та політичних організацій. Мовою викладання в університеті є державна мова.

Права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються документами: Положення про вчену раду; Положення про організацію освітнього процесу; Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти; Положення про дисципліни вільного вибору студентів; Положення про екзаменаційну комісію; Положення про порядок переведення студентів університету, які навчаються за кошти фізичних або юридичних осіб на місця державного замовлення; Положення про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників; Положення про колегіальні органи та їх персональний склад; Положення про приймальну комісію; Положення про органи студентського самоврядування; Положення про отримання диплома з відзнакою; Положення про порядок призначення і виплату стипендій студентам, аспірантам і докторантам; Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність; Положення про ректорські контрольні роботи; Порядок відшкодування коштів державного або місцевого бюджету, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців; Положення про електронні навчальні курси; Положення про дистанційне навчання; Положення про організацію супроводу студентів із інвалідністю; Положення про конкурсну комісію; Положення про випускню кваліфікаційну роботу (проект); Положення про аспірантуру; Положення про організацію та проведення практики студентів; Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних і педагогічних працівників; Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних і науково-педагогічних працівників Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т.Г.Шевченка.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Процедура оприлюднення освітньої програми та внесення змін до проекту програми налагоджена та відбувається у заявлені строки. Свої пропозиції учасники освітнього процесу можуть внести, зареєструвавшись на сайті Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т.Г.Шевченка (<http://www.chnpu.edu.ua/contacts/contact-us>), що було підтверджено здобувачами вищої освіти та адміністративним персоналом під час відповідних зустрічей.

Щодо своєчасного оприлюднення інформації на офіційному веб-сайті кафедри соціальної роботи та освітніх і педагогічних наук (<http://chnpu.edu.ua/lecterns/psychopedagogical-lectern/279-department-of-social-pedagogy>) про освітню програму для відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів), то експерти відмітили, що інформація подається не в повному обсязі. Однак, під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти та роботодавцями, члени експертної групи з'ясували, що уточнюючу інформацію вони отримують шляхом безпосереднього спілкування на кафедрі. Пропозиції роботодавців щодо підвищення якості освітнього процесу завжди обговорюються на випусковій кафедрі та враховуються у змісті практичної підготовки студентів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

Інформація про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) своєчасно оприлюднюється на веб-сайті Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т.Г.Шевченка в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства (<http://www.chnpu.edu.ua/contacts/contact-us>).

Однак, на веб-сайті Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т.Г.Шевченка відсутні силабуси та деякі робочі програм навчальних дисциплін освітньої програми. Слід відмітити, що науково-педагогічні працівники випускової кафедри передають необхідну інформацію студентам безпосередньо на кафедрі, за допомогою дошок оголошень та в електронному вигляді за допомогою флешок щодо питань реалізації змісту освітньої програми. Дана інформація була підтверджена експертами під час зустрічі зі здобувачами вищої освіти.

Система Moodle, хоча формально наявна в НУЧК, однак є малоінформативною та рідко оновлюється, а відтак, на думку здобувачів вищої освіти та студентського самоврядування, має лише формально-декларативний характер і непридатна для систематичного використання у якості модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища чи інтегрованої навчальної платформи для створення персоналізованого навчального середовища.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Експертна група відмічає, що права та обов'язки учасників освітнього процесу регулюються чинним законодавством та внутрішніми нормативними документами, що є у вільному електронному доступі. Обсяг інформації, що оприлюднюється, є достатній для того, аби забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на програму, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією програмою. В абсолютній більшості випадків враховуються інтереси та побажання стейкхолдерів при складанні освітньої програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

На думку експертів, доступ до інформації щодо діяльності окремих структурних підрозділів на офіційному веб-сайті необхідно удосконалити. Зміст сайту випускової кафедри, яка забезпечує реалізації освітньої програми “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка” слід інформаційно доповнити методичними матеріалами.

Рекомендації:

1. Затвердити та оприлюднити на веб-сайті Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка Положення про академічну доброчесність.
2. Випусковій кафедрі, яка забезпечує освітній процес для здобувачів другого (магістерського) освітнього рівня акредитованої спеціальності переглянути наповненість сайту та його структурованість.
3. Забезпечити повноцінне, а не формально-декларативне функціонування системи Moodle, що орієнтована на організацію взаємодії між суб'єктами освітнього процесу.
4. Кошти, спрямовані на фінансування Студентського парламенту Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка, мають розподілятися максимально прозоро та обов'язково за погодження основних статей витрат із студентським самоврядуванням.

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень В.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

Зважаючи на наведені сильні та слабкі сторони й позитивні практики, експертна група дійшла висновку, що освітня програма “Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка” спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки загалом відповідають в контексті критерію 9 рівню В.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

-

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

-

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

-

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

-

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

-

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

-

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

-

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

-

Рівень відповідності Критерію 10:

-

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

-

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Рекомендація започаткувати в Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка освітню програму «Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка» крім другого (магістерського) освітнього рівня ще й на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. Зазначена рекомендація ґрунтується на тому, що рівень магістра, здебільшого, зорієнтований на реалізацію управлінських функцій та викладання навчальних дисциплін у закладі вищої освіти. Однак, під час спілкування із працедавцями з'ясовано, що для їхніх установ та організацій найбільше бракує таких фахівців як: асистент вчителя, помічник вихователя, корекційний педагог. Працедавці одноставно зазначають, що відкриття освітньої програми «Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка» на другому (магістерському) освітньому рівні є безумовним кроком вперед, порівняно з тритижневими курсами, які практикувалися при прийомі на роботу до цього, але не є достатньою умовою для формування глибоких професійних компетенцій. Це пояснюється меншим терміном навчання (1 рік 4 місяці) порівняно з бакалавратом, а також тим, що значна частина дисциплін навчального плану на другому (магістерському) освітньому рівні зорієнтована на дидактику та методику викладання фахових дисциплін у закладі вищої освіти.

Відтак, з огляду на те, що у Чернігівській області жоден заклад вищої освіти не провадить підготовки за освітньою програмою «Інклюзивна освіта. Корекційна педагогіка», а в регіоні наявна значна затребуваність фахівців зазначеного фахового спрямування (в місті Чернігові інклюзивну освіту надають 11 закладів загальної середньої освіти, у яких функціонує 59 класів з інклюзивною формою навчання та здобувають освіту 100 дітей з особливими освітніми потребами; у 20 закладах дошкільної освіти працює 26 інклюзивних груп, у яких виховується 42 дитини з особливими освітніми потребами), рекомендація започаткувати зазначену освітню програму на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти є доволі актуальною та соціально доцільною.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень Е
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень В
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень В
Критерій 10. Навчання через дослідження	-

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **Вибери елемент..**

До звіту додається:

- ☐ дорадчий висновок представника роботодавців
- ☐ окремі думки членів експертної групи
- ☐ програма відвідування ЗВО
- ☐ інші документи **М е с т о д л я в в о д а т е к с т а .**

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис) (Алексєєнко-Лемовська Людмила Владиславівна)

Члени експертної групи (електронні підписи) (Гіряк Андрій Несторович)

(Варунцян Анна Вадимівна)